Funded by the European Union

CLIMAAX climate ready regions

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

AtticaReAdy
Περιφερειακό Σημείωμα Πολιτικής για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

Από την αξιολόγηση κλιματικού κινδύνου στη λήψη αποφάσεων

Κατευθύνσεις για πολιτικές, σχέδια και μέτρα προσαρμογής

Το Περιφερειακό Σημείωμα Πολιτικής συνοψίζει τις βασικές κατευθύνσεις που προκύπτουν από την αξιολόγηση κλιματικού κινδύνου στην Περιφέρεια Αττικής, στο πλαίσιο του έργου AtticaReAdy. Εστιάζει στον τρόπο με τον οποίο τα αποτελέσματα, οι χάρτες και τα διαθέσιμα δεδομένα μπορούν να αξιοποιηθούν από την Περιφέρεια Αττικής, τους Δήμους, τις αρμόδιες υπηρεσίες Πολιτικής Προστασίας και Περιβάλλοντος, καθώς και από φορείς εκπαίδευσης και υποστήριξης στελεχών, για την ενίσχυση του σχεδιασμού, της πρόληψης και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Παράλληλα, στοχεύει στην καλλιέργεια μιας ευρύτερης κουλτούρας ετοιμότητας και προσαρμογής σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Σε ποιους απευθύνεται

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	ΔΗΜΟΙ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ / ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
Στρατηγική προσαρμογής, συντονισμός φορέων και τεκμηρίωση επενδύσεων.	Ετοιμότητα, πρόληψη, πρόσβαση, εκκενώσεις και επιχειρησιακή αξιοποίηση χαρτών.	Τοπικές προτεραιότητες, προστασία ευάλωτων ομάδων και ωρίμανση παρεμβάσεων.	Σχεδιασμός έργων, παρακολούθηση δεικτών και ενσωμάτωση δεδομένων.

Βασικές κατευθύνσεις αξιοποίησης των αποτελεσμάτων

Οι κλιματικοί κίνδυνοι στην Αττική δεν κατανέμονται ομοιόμορφα.
Διαφοροποιούνται χωρικά και απαιτούν στοχευμένο σχεδιασμό ανά περιοχή, κίνδυνο και επίπεδο ευαλωτότητας.

Οι χάρτες κινδύνου αποτελούν εργαλείο προτεραιοποίησης.
Βοηθούν στον εντοπισμό περιοχών, πληθυσμών και υποδομών που χρειάζονται αυξημένη προσοχή και άμεση παρέμβαση.

Η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή δεν περιορίζεται σε μεγάλα έργα.
Περιλαμβάνει οργανωτικές, επιχειρησιακές και χαμηλού κόστους δράσεις που μπορούν να εφαρμοστούν άμεσα.

Η μετάβαση από τα δεδομένα στη δράση απαιτεί συνεργασία.
Η αποτελεσματική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων προϋποθέτει συντονισμό μεταξύ Περιφέρειας, Δήμων, Πολιτικής Προστασίας και αρμόδιων υπηρεσιών.

Funded by the European Union

CLIMAAX climate ready regions

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Από την εκτίμηση κλιματικού κινδύνου στον σχεδιασμό μέτρων

Πρακτικές προτεραιότητες προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή για την Περιφέρεια, τους Δήμους και τις αρμόδιες υπηρεσίες

Καύσωνες	**Τι αναδεικνύει η αξιολόγηση** Ο θερμικός κίνδυνος αυξάνεται όταν η αστική υπερθέρμανση συνδυάζεται με υψηλή πληθυσμιακή έκθεση και παρουσία ευάλωτων ομάδων. Η προσαρμογή στους καύσωνες πρέπει να συνδέεται με την κοινωνική ευαλωτότητα και την τοπική δυνατότητα υποστήριξης του πληθυσμού.	**Προτεραιότητα σχεδιασμού** Ιεράρχηση περιοχών με υψηλή θερμική επιβάρυνση και αυξημένη κοινωνική ευαλωτότητα, ώστε ο σχεδιασμός να εστιάζει στην προστασία του πληθυσμού και στη μείωση της αστικής θερμικής έκθεσης.
Δασικές πυρκαγιές	**Τι αναδεικνύει η αξιολόγηση** Ο κίνδυνος ενισχύεται σε περιοχές όπου δασικές και φυσικές εκτάσεις γειτνιάζουν με οικισμούς, υποδομές και βασικούς οδικούς άξονες. Η έκθεση του οδικού δικτύου είναι κρίσιμη για την πρόσβαση δυνάμεων, τον σχεδιασμό εκκενώσεων και τη συνέχεια βασικών λειτουργιών.	**Προτεραιότητα σχεδιασμού** Εστίαση σε ζώνες όπου φυσικές εκτάσεις, οικισμοί, υποδομές και οδικό δίκτυο συνυπάρχουν, με στόχο την πρόληψη, την πρόσβαση και την ασφαλή διαχείριση συμβάντων.
Ποτάμιες πλημμύρες	**Τι αναδεικνύει η αξιολόγηση** Η αξιολόγηση για τον Κηφισό δείχνει ότι οι πιθανές επιπτώσεις συνδέονται με το βάθος πλημμύρας, την πυκνή δόμηση, τις βιομηχανικές χρήσεις και την παρουσία κρίσιμων υποδομών. Τα πιο ακραία σενάρια αναδεικνύουν την ανάγκη ιεράρχησης περιοχών και υποδομών υψηλής σημασίας.	**Προτεραιότητα σχεδιασμού** Ιεράρχηση κρίσιμων περιοχών και υποδομών που εκτίθενται σε πλημμυρικό κίνδυνο, με έμφαση στην πρόληψη ζημιών, την ετοιμότητα και την προστασία λειτουργιών υψηλής σημασίας.

Πρακτική αξιοποίηση των χαρτών κινδύνου

Οι χάρτες κινδύνου μπορούν να λειτουργήσουν ως κοινή βάση αναφοράς για την Περιφέρεια, τους Δήμους, την Πολιτική Προστασία και τις υπηρεσίες Περιβάλλοντος. Υποστηρίζουν την ιεράρχηση αναγκών, τη συζήτηση μεταξύ φορέων και την επιλογή κατάλληλων κατευθύνσεων προσαρμογής.

Funded by the European Union

CLIMAAX climate ready regions

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Κατευθύνσεις πολιτικής και άμεσες δράσεις

Προτεινόμενη ιεράρχηση για φορείς με διαφορετικές αρμοδιότητες και διαθέσιμους πόρους

Κίνδυνος	Άμεσες δράσεις	Μεσοπρόθεσμες δράσεις	Εμπλεκόμενοι φορείς
Καύσωνες	Καταγραφή ευάλωτων ομάδων, λειτουργία σημείων δροσιάς, ενημέρωση πολιτών, επικαιροποίηση τοπικών σχεδίων.	Αστικό πράσινο, σκίαση, πράσινες διαδρομές και παρεμβάσεις μείωσης αστικής θερμικής νησίδας.	Δήμοι, Περιφέρεια, Κοινωνικές Υπηρεσίες, υπηρεσίες Περιβάλλοντος.
Δασικές πυρκαγιές	Καθαρισμοί καύσιμης ύλης, επιτήρηση, έλεγχος πρόσβασης, επικαιροποίηση διαδρομών πρόσβασης και εκκένωσης.	Ζώνες πυροπροστασίας, υδατοδεξαμενές, εναλλακτικές διαδρομές και ενίσχυση σχεδίων ετοιμότητας.	Δήμοι, Πολιτική Προστασία, Πυροσβεστικό Σώμα, Τεχνικές Υπηρεσίες.
Ποτάμιες πλημμύρες	Έλεγχος κρίσιμων σημείων, καθαρισμοί, επικαιροποίηση σχεδίων ετοιμότητας, καταγραφή ευάλωτων υποδομών.	Έργα αποστράγγισης, ανάσχεσης και προστασίας κρίσιμων υποδομών, παρεμβάσεις σε σημεία υψηλής προτεραιότητας.	Περιφέρεια, Δήμοι, Τεχνικές Υπηρεσίες, Πολιτική Προστασία.
Οριζόντιες δράσεις	Κοινή γεωχωρική βάση, ανταλλαγή δεδομένων, εσωτερική εκπαίδευση στελεχών, συνεργασία υπηρεσιών.	Ενσωμάτωση σε ΠΕΣΠΚΑ, σχέδια Πολιτικής Προστασίας, δημοτικά σχέδια, τεχνικά προγράμματα και χρηματοδοτικά εργαλεία.	Περιφέρεια, Δήμοι, υπηρεσίες Περιβάλλοντος, Πολιτικής Προστασίας και σχεδιασμού.

Δράσεις χαμηλού κόστους με υψηλή αξία

Ακόμη και σε συνθήκες περιορισμένων ανθρώπινων και οικονομικών πόρων, οι φορείς μπορούν να ξεκινήσουν από δράσεις άμεσης εφαρμογής: καταγραφή ευάλωτων ομάδων, επικαιροποίηση σχεδίων ετοιμότητας, ενημέρωση πολιτών, αξιοποίηση υφιστάμενων χώρων ως σημείων δροσιάς, χαρτογράφηση κρίσιμων σημείων, προληπτικοί καθαρισμοί και συνεργασία με εθελοντικές ομάδες και τοπικούς φορείς.

Από τη γνώση στην πράξη

Η αποτελεσματική προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή απαιτεί τα ευρήματα της αξιολόγησης να ενσωματώνονται σταδιακά στον σχεδιασμό, στις υπηρεσιακές διαδικασίες και στην προετοιμασία των φορέων. Με αυτόν τον τρόπο, η πρόληψη μετατρέπεται από γενική κατεύθυνση σε πρακτική διοικητική λειτουργία.

Funded by the European Union

CLIMAAX climate ready regions

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Ενσωμάτωση σε σχέδια, έργα και επόμενα βήματα

Από τη γνώση στην εφαρμογή και στη χρηματοδότηση παρεμβάσεων

Πού μπορούν να ενσωματωθούν τα αποτελέσματα

ΠΕΣΠΚΑ Τεκμηρίωση αναθεώρησης, σύνδεση με περιφερειακές προτεραιότητες και ενσωμάτωση χωρικά διαφοροποιημένων κινδύνων.	**Σχέδια Πολιτικής Προστασίας** Σενάρια ετοιμότητας, πρόσβαση, εκκενώσεις, επιτήρηση και επιχειρησιακή αξιοποίηση χαρτών.	**Δημοτικός σχεδιασμός** Επιχειρησιακά και τεχνικά προγράμματα, τοπικές δράσεις προστασίας, ωρίμανση παρεμβάσεων και έργων.
Χρηματοδότηση Τεκμηρίωση αναγκών και προτεραιοτήτων για έργα ανθεκτικότητας και προσαρμογής.	**Ενημέρωση πληθυσμού** Τοπικά μηνύματα πρόληψης, οδηγίες προστασίας και στοχευμένη ενημέρωση ευάλωτων ομάδων.	**Παρακολούθηση** Δείκτες, επικαιροποίηση δεδομένων, αξιολόγηση προόδου και ανατροφοδότηση του σχεδιασμού.

Από την ενσωμάτωση στην εφαρμογή

Για να αξιοποιηθούν αποτελεσματικά τα αποτελέσματα, απαιτείται κοινή βάση δεδομένων, σαφής ιεράρχηση προτεραιοτήτων και σταδιακή ενσωμάτωση των ευρημάτων σε σχέδια, έργα και διαδικασίες πρόληψης.

Πρώτα βήματα εφαρμογής:

- επικαιροποίηση σχεδίων και τοπικών δεδομένων,
- ιεράρχηση περιοχών και υποδομών προτεραιότητας,
- σύνδεση των ευρημάτων με τεχνικά προγράμματα και χρηματοδοτήσεις,
- παρακολούθηση προόδου με δείκτες και τακτική αναθεώρηση.

Η αξία των αποτελεσμάτων

Οι χάρτες και τα δεδομένα του AtticaReAdy αποτελούν εργαλείο υποστήριξης αποφάσεων για την Περιφέρεια, τους Δήμους και τις αρμόδιες υπηρεσίες. Συμβάλλουν στην αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων και στη μετατροπή της γνώσης σε τεκμηριωμένες δράσεις, έργα και μέτρα προσαρμογής που ενισχύουν την ανθεκτικότητα της Αττικής απέναντι στην κλιματική αλλαγή.

Για περισσότερες πληροφορίες, σαρώστε τον κωδικό QR.